

Ami elriasztja a pénzembereket az egyetemi ügyek támogatásától.

Dr. Kogutowitz egyetemi tanár akciója.

Makó, május 9. (Saját tudósítónktól.) A szegedi Ferenc József Tudományegyetem Földrajzi Intézetének neves igazgatója, dr. Kogutowitz Károly szomorúan jellemző kéréssel fordult Makó város közönségéhez és valószínűleg más vidéki városokhoz is. Az írás elmondja, hogy az egyetemi hallgatók az utolsó földrajzi tanulmánykirándulást 1914-ben, tehát 10 évvel ezelőtt tették és azóta olyan földrajztanárok kerültek ki az egyetemről, akik magas hegyet, glecsert, vagy működő vulkánt még soha sem láttak. Ezt az állapotot szeretné megszüntetni és most, hogy ő északeurópai turára indul, (Lengyel, Litván, Lett- és Eszt-, Finn- és Svédország, Norvégia és Dánia) azt óhajtja, hogy az egyetemi hallgatók egy csoportja vele tartson, aminek azonban súlyos pénzügyi akadályai vannak.

Dr. Kogutowitz Károly arra kéri tehát Makó várost, tegye lehetővé egyetlen hallgatónak kirándulását és e célra szavazzon meg 50 dollárt, ami körülbelül négy és félmillió korona, vagyis 14—15 métermázsa buza. Ezt a kérést a város

annál is inkább támogathatja, mert a tanulmányutban résztvenni szándékozók között egy makói egyetemi hallgató is van, ifj. Bálint Alajos s így a város nem is idegennek juttatná az összeget.

A város tanácsa ma foglalkozott dr. Kogutowitz Károly igazgató kérésével és méltányolva annak nemes intencióját, úgy határozott, hogy a közgyűlésnek javasolja a négy és félmillió megszavazását.

A kérdés ezzel el is volna intézve, azonban nem térhetünk a kérdés felett napirendre anélkül, hogy az ismert egyetemi tanár kérvényének egy sokat mondó passzusát ide ne iktatnók. Ez a homályosságában is jellemző mondat így hangzik: „Anyagi támogatásért nem fordulhatok az ország pénzembereihez meg a bankokhoz, minthogy jelenleg egyetemünk hivatalos álláspontja a hallgatók kivételése terén az egyetemi ügyek támogatásától azokat visszatartja.”

Igy fest, mikor valaki virágnyelven fejezi ki, mit jelent az egyetemre a numerus clausus.

Vámőrök és tanyaiak harca emberhalállal.

Egy nyomozás epilógusa a honvédtörvényszéken.

Szeged, május 9. (Saját tudósítónktól.) A szegedi honvéd-haditörvényszéken két nap óta igen érdekes és jogászai körökben is feltűnést keltett bűnpör másodszori főtárgyalását folytatják le. A bűnpör előzményei a következők: 1922. év végén Bácsmadarason és a magyar-szerb trianoni határ több más pontján is igen elharapódzott a környékbeli lakosok között a csempészes. A vámhatóságoknak biztos értesítései voltak arról, hogy a gazdák most már nemcsak éjszaka, hanem világos nappal is hajtanak át nagyszámban állatokat (disznókat, lovakat stb.) a szerb megszállott területekre. A vámhatóságok ekkor szigorú utasítást adtak ki az egyes vámorségeknek, hogy szigorúan akadályozzanak meg mindenféle csempészt, a csempészekkel szemben pedig tegyék meg a szükséges megtorló intézkedéseket.

Bácsmadarason Herczeg József tiszthelyettes teljesített szolgálatot. December 4-én arról értesült, hogy Sikari Pál gazda állítólag sérteket csempésztett át a szerb területekre. Még aznap ebéd után bement fegyveresen arra a tanyára, ahol Sikari Pál lakott, de amely ennek apósa, Bordás István tulajdona. A tanyaiaik állítólag némileg ittasnak látták a pelépő Herczeget, aki állítólag revolvert is tartott a kezében. Herczeg tiszthelyettes érdeklődött a csempészes iránt, azonban Sikari tagadott mindent és semmiféle felvilágosítást nem adott. Szóváltás támadt, majd Sikari, felesége és fia elvették Herczegetől fegyverét, revolverét, gálérját, sapkáját, szuronyát, szóval egészen felszerelték. Herczeg ezután minden nélkül elmenekült a tanyáról.

Este nyolc óra felé Herczeg tiszthelyettes Széplaki János és Inrekai István vámőrökkel visszatért a Bordás-Sikari-tanyára és behatolt a szobába. Bent a házban tartózkodtak Fábrik István, Bordás István, Sikari Pálné és Sikari Pál, tőlük vissza akarta szerezni folszerelését. Ismét dulakodás kezdődött közöttük, egymást szidalmazták, a szuronyal meg is sértette Fábrikot, majd amikor veszélyes helyzetbe került, Széplaki János vámőrnek tüzet vezényelt. Az első lövés a 70 éves Bordás István taláta, aki a küszöbön meghalt. Amikor pedig a vámőrök elmentek, az udvarról még visszalőtt Herczeg a házba és ekkor Sikari Pál karját találta.

A katonai ügyészség vádat emelt Herczeg ellen elsősorban emberölés miatt, valamint könnyű testi sértés bűntette miatt. A honvédtörvényszék néhány hónappal ezelőtt meg is tartotta ebben az ügyben a főtárgyalást, amely alkalmával Herczeg tiszthelyettest két hónapi fegháza ítélték, mivel a jogos önvédelem főnforrását megállapították. Később felebbezés folytán az ügy a legfelsőbb honvédtörvényszék elé került, amely feloldotta az alsóbírószak ítéletét alaki okokból és új főtárgyalás megtartását rendelte el.

A törvényszéken Rökling alezredes elnöklésével dr. Kovács Béla hadbíró-százados tárgya-

lásvezető vezetésével kezdték meg a másodszori főtárgyalást. A vádolt tiszthelyettest dr. Reich Zoltán ügyvéd védi. Az első napon az ügy iratát ismertették részletesen, majd Herczeg Józsefet hallgatták ki, aki teljesen azonosan mondotta el a történeteket, mint már a nyomozás, illetve az első főtárgyalás alkalmával. Hangsúlyozta, hogy délután Sikariék teljesen leszerelték, este pedig amikor a járőrrel másodszor visszatértek a tanyára, olyan szorongatott helyzetbe került, hogy végül is emberének így kiáltott:

— Lőj és szurj tiam! Veszélyben vagyok! Amikor így kiszabadult, ő is lőtt, mert látta, hogy balddal akarnak rárohanni. A tárgyalásvezető konstataulta is a helyszíni szemle iratából, hogy az ajtófélfán lúszán fel lehet azokat a baltacsapásokat ismerni, amelyek Herczeg feje helyett az ajtót érték.

Ezután a sérteketek hallgatta ki a honvédtörvényszék. Először Sikari Pált hívták be, aki elmondja a történeteket, de hangsúlyozza, hogy mindennek az okozója Herczeg volt, aki részegen verekedett és szuronyával hadonászott. A baltáról semmit sem akar tudni, ők nem ütöttek Herczeget, csupán elvették fegyvereit, nehogy baj legyen.

Vallomása után éles összetűzés keletkezett a százas-ügyész és dr. Reich Zoltán védő között, ugyanis a katonai ügyész az egyoldalú vallomás után nem tett indítványt a megeskettésre vonatkozólag, hanem várakozó álláspontot helyezkedett. Dr. Reich Zoltán erre kijelentette, hogy az ügyész ezzel el is állott indítványozó jogától, mert később nem lehet megeskettést indítványozni és így a sértettet, akinek vallomása ingadozó és ellentmondó, nem lehet megeskettetni. Nagy vita indult meg ezután az ügyész és a védő között, energikus hangnemben, míg a honvédtörvényszék a védő jogi diltáspontját fogadta el, hogy később nem lehet megeskettést indítványozni és így Sikari Pált nem is eskették meg vallomására.

Ezután Sikari Pálné, Sikari István, Fábrik István hallgatták ki, akiknek vallomása csak itt-ott tért el egymástól és akik minden felelősséget Herczegre hárítanak, valamint nem akarnak arról tudni, hogy balddal próbáltak volna támadásba megni.

Herczeg József szemükbe mondja, hogy vallomásaik nem felelnek meg a valóságnak, a tárgyalásvezető pedig megállapítja, hogy a helyszínen, Bordás halottja mellett megtalálták a baltát.

Délután még Széplaki János és Inrekai István vámőröket hallgatták ki, akik igazolták Herczeg állításait. A vádolt csak akkor vezényelt tüzet, amikor már veszélyben volt. A tárgyalásvezető este hét órakor szombatra halasztotta el a főtárgyalás folytatását, amelyen a bizonyítási eljárást befejezik és megtartják a perbeszédet. A nagy érdeklődéssel kísért bűnügyben az ítéletet előreláthatólag a jövő hét első napjaiban fogják kihirdetni.

Hírek

V/10. Szombat. Róm. kat. és protestáns Antonin pk. Gör. kat. Simon ap. Nap kel 4 óra 31 perckor, nyugszik 7 óra 22 perckor.

Meteorológiai intézet időprognóza: Helyenkint hűvös idő várható csapadékkal, majd később szép idő várható.

Somogyi-könyvtár nyitva d. e. 10—1-ig, d. u. 4—7-ig. Múzeum nyitva d. e. 10—1-ig.

Egyetemi könyvtár (központi egyetem I. emelet) nyitva délelőtt 8-tól 1-ig és délután 3-tól 8 óráig.

A színházi előadás 8 órakor, a mozi előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

Szegeden a gyógyszerárak közül szolgálatot tartanak: Frankl Antal Szentgyörgy-tér (telefon 118), Zakár Sándor Valéria-tér (telefon 695), Temesváry József Dugonics-tér (telefon 793), Salgó Péter Mátyás-tér (telefon 296), Moldvány Lajos Újszeged (telefon 846).

Makón ezen a héten Szöllőssy Jenő Fő-téri gyógyszerára tart éjjeli szolgálatot.

A Devizaközpont közli, hogy 100 takarékkorona árfolyama egyenlő 127 papirkoronával.

Világkongresszus a béke megalapozására.

Newyork május 9. Lodge szenátor, a köztársasági párt vezére a szenátusban jövő héten indítványt fog előterjeszteni, hogy a törvényhozás hatalmazza fel Coolidge elnököt egy világkongresszus összehívására. Az indítvány szerint Coolidge elnöknek kell megkezdeni a világbéke megalapozását. E végből az Egyesült Államok elnökének a kezdeményezésére a leg-helyesebb volna Hágában nemzetközi konferenciát tartani, amelynek feladata volna a Népszövetségtől függetlenül egy nemzetközi bíróság alakítása.

Magyar-jugoszláv tárgyalás Belgrádban.

Budapest, május 9. A Budapesten folyó magyar-jugoszláv tárgyalásokkal párhuzamosan Belgrádban a tervezett tárgyalások megkezdésére a magyar bizottság vasárnap, május 11-én utazik el Budapestről. A bizottságot Wodlauer báró meghatalmazott miniszter vezeti. A tárgyalás szövegére a következő kérdések kerülnek: Az utlevélügyek, a forgalmi kérdések rendezése, a részvénytársaságok székhelyeinek át-helyezése és a kétszeres megadóztatás elkerülésének a kérdése.

— A török követ a kormányzónál. Magyarország kormányzója előtt május 9-én, pénteken déli 12 óra 45 perckor ünnepélyes kihallgatáson jelent meg Hüszrev bej, a Budapestre kinevezett török rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter. A követ megleghangos üdvözlő beszéd kíséretében adta át a megbízó levelét, amelyre a kormányzó szintén szívélyes hangú beszédben válaszolt. A szertartásnál közreműködtek Daruváry külügyminiszter és Barta Rihárd kabinetirodai főnök.

— Dásy Zoltán sírhelye. Budapestről jelentik: Dásy Zoltán volt államtitkár és országgyűlési képviselő temetésére minden előkészület megtörtént. A városi tanács a fővárosi kerepesi temetőben diszkrét helyet jelölt ki, mely közvetlenül Wakerle Sándor nyugvó helye mellett fekszik és így Dásy hamvai azon miniszterelnök és pénzügyminiszter mellett fognak nyugodni, akinek oldalán három évig mint államtitkár működött.

— A felekezeti iskola tanítóinak is megnyitják a VII. fizetési osztályt. A vallás- és közoktatásügyi miniszter köriratban közölte a tanfelügyelőségekkel, hogy a felekezeti tanítók részére is megnyitja a VII. fizetési osztályt. Ebben az osztályba azonban csak a 30 év óta szolgáló tanítók 10 százaléka juthat be. Az olyan tanító, aki működésének utolsó 10 esztendejében fegyelmileg büntetve volt, vagy az utolsó három évben egyévet szabadságon töltött, nem részesülhet ebben a kedvezményben. A miniszter egyidejűleg utasította a tanfelügyelőségeket, hogy ilyen értelemben tegyenek hozzá előterjesztést.

— A mérnöki kamara elnöksége. Budapestről jelentik: Zitelinszky Sziárd halála folytán a mérnöki kamara ismét elnökválasztás előtt áll. Mérnöki körökben sokan Hermann Miksa, a kamara jelenlegi alelnöke, műegyetemi tanár, nemzetgyűlési képviselő stb. mellett foglalnak állást.

Jászai Mari Jehovát szavalja a mai Kiss József esten. Jegyek a mozinál.